

Jutrzenka

Bądź z serca pozdrowiona ojczysta święta mowo!

*Radosnych Świąt
Bożego Narodzenia
oraz wszelkiej pomyślności
w Nowym 2020 roku!*

Pismo Polaków w Republice Mołdawii „Jutrzenka” przystąpiło do Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

Senat RP, Warszawa, 26 listopada 2019 roku

Celem Federacji jest działalność na rzecz rozwoju mediów polskich na Wschodzie, a także reprezentowanie ich interesów zarówno wobec instytucji polskich, jak i krajów, w których działają.

„Zachęcam was, byście wysoko trzymali sztandar polskości” – podkreślił marszałek Senatu RP Tomasz Grodzki podczas konferencji przedstawicieli mediów polskich na Wschodzie

Dziennikarka Elena Pumnea (czasopismo „Jutrzenka”) omówiła działalność mediów polskich w Mołdawii / Fot. zw.It

WYDARZENIA

VI Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie

W Senacie RP odbył się VI Zjazd Federacji Mediów Polskich na Wschodzie. Konferencję rozpoczął Marszałek Senatu RP Tomasz Grodzki, który podkreślił zasługi swojego poprzednika, Stanisława Karczewskiego, w rozwoju tej konferencji i w opiece nad Polonią.

Nie sposób przecenić zasług mediów polonijnych dla budowania wspólnoty narodowej Polonii i Polaków za granicą – powiedział 26 listopada 2019 r. marszałek Senatu Tomasz Grodzki podczas otwarcia VI Zjazdu Federacji Mediów Polskich na Wschodzie.

„To, co nas spaja to tożsamość – wspólnota języka i wiary, kultywowanie i popularyzacja rodzimej kultury, upowszechnianie wiedzy o Polsce współczesnej, polskiej historii i wkładzie Polski w historię powszechną” – powiedział marszałek Grodzki. Zapewnił, że Senat będzie kontynuował działania wspierające Polonię i Polaków poza granicami. Podkreślił zasługi swojego poprzednika, Stanisława Karczewskiego, w rozwoju Federacji i opieki nad Polonią.

Podziękował polonijnym dziennikarzom za to, co robią poza granicami Polski dla integralności Polaków i Polonii. Zachęcał dziennikarzy, by „wysoko trzymali nie tylko sztandar polskości, ale dziennikarstwa”, bo, jak zaznaczył, dziennikarze polonijni działają często w trudnych warunkach i dlatego ich działalność tym bardziej zasługuje na docenienie. Wyraził też satysfakcję, że to w Senacie w 2014 r. narodziła się Federacja. Zaznaczył, że docenia inicjatywę przedstawicieli polskich mediów z Ukrainy, Litwy, Białorusi i Łotwy powołania Federacji Mediów Polonijnych na Wschodzie jako swoistej reprezentacji polskich mediów na Kresach.

Życzył uczestnikom konferencji owocnych obrad i zaznaczył, że są zawsze mile widzianymi gośćmi w Senacie.

„Kiedy zastanawiam się nad fenomenem polskości, to zawsze myślę o dwóch fenomenach. Pierwszy, to polskie odrodzenie narodowe na Śląsku, które odbywało się bez jakiegokolwiek zaplecza instytucjonalnego. Drugi fenomen – to utrzymanie żywiołu polskiego na Wschodzie wobec niewyobrażalnej presji rusyfikacyjnej...” – powiedział Michał Kamiński, wicemarszałek Senatu. Dodał, że jest zasługą mediów polonijnych utrzymanie łączności z duchem narodu polskiego.

Mikołaj Falkowski, prezes Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” podkreślił, że to bardzo ważna chwila, ponieważ Federacja spotyka się w Senacie. Podziękował w imieniu Fundacji, ale także polskich mediów na Wschodzie, za to, że dzięki Senatowi udało się dokonać czegoś spektakularnego – utrzymać i umocnić polskie media na Wschodzie. „Łączą nas nie tylko pieniądze przekazywane przez Senat, ale również wartości” – zaznaczył. ➤

w numerze:

■ Wydarzenia: VI Zjazd Federacji Mediów Polskich na wschodzie	2
■ Na drodze partnerstwa: Dni Mołdawii w Szczecinie	5
■ Aktualności:	
- Centrum Polskiej Kultury w Sorokach	6
- Forum Dobrych Praktyk 2019	8
■ Rok Marii Szymanowskiej	10
■ Aktualności:	
- Konkurs piosenki „Człowieczy los - Anna German”	12
- Jesienne wakacje „Styrzańskich dzwoneczków”	14
■ Fotorelacja: Spotkania andrzejkowe	15
■ Felieton	16
■ Czytajmy na głos	16
■ Uczymy się polskiego	17
■ Klub Mądrej Sówki	17
■ Tradycje znane i te zapomniane Zwyczaje sylwestrowe	18
■ Smacznego! Pączek na Sylwestra, ciasteczka z wróżbą	19

2020

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, zastrzega sobie prawo redagowania i skracania nadesłanych tekstów, także odmowy publikacji bez podania przyczyny. Nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych ogłoszeń i reklam. Opinie wyrażone przez czytelników nie zawsze są zgodne z opinią redakcji.

Projekt jest finansowany ze środków Ambasady RP w Kiszyniowie

Ambasada
Rzeczypospolitej Polskiej
w Kiszyniowie

Rafał Dzieciotowski z Fundacji „Wolność i Demokracja”, która współtworzyła Federację Mediów Polskich, podkreślił, że wszyscy pamiętają początki i warunki działania mediów na Wschodzie – brak stabilności finansowania, brak perspektyw rozwoju. Wyraził nadzieję, że ten stan nigdy się już nie powtórzy. Zwracając się do przedstawicieli polskich mediów na Wschodzie powiedział: „Jesteście elitą elit. Marszałek mówił o wysoko podniesionym sztachetniku polskość. Bez wątpienia, takim sztachetnikiem są właśnie polskie media”. Dzięki istnieniu mediów, nawet tych najmniejszych, znajdujących się w najbardziej odległych zakątkach świata, wiemy, że są tam Polacy, że istniejemy. Jest to wartość, której nie powinniśmy poświęcić na ołtarzu wielkich koncernów medialnych – dodał. Zaznaczył, że rolę mediów jest wzmacnianie i budowanie społeczności polskiej. – Istotą jest aktywność obywatelska i krzewienie du-

cha wolności – powiedział Dzieciotowski.

Uczestnicy konferencji wysłuchali informacji o działalności polskich mediów na Wschodzie. Oleg Czerwiński zaprezentował media polskie w Kazachstanie, Elena Pumnea omówiła działalność mediów polskich w Mołdawii.

Na spotkaniu podsumowano też kampanię społeczną #KtoTyJesteś. Uczestnikom konferencji zostały zaprezentowane dwa spoty, które były wykorzystywane w II edycji kampanii. Jak wyjaśnił Juliusz Szymczak-Gałkowski, przedstawiciel Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, zostały one zrealizowane w 7 wersjach językowych, specjalnie na potrzeby Polaków mieszkających na Wschodzie. Pierwsza edycja, skierowana była głównie do Polaków mieszkających na Zachodzie. Filmy te dotarły do prawie pół miliona unikalnych użytkowników, przede wszystkim do ludzi w wieku 25-35 lat. Spoty miały największą popularność na

terenie Litwy, Ukrainy i Polski, ale docierały również do Polaków mieszkających w Wielkiej Brytanii i Irlandii – powiedział Juliusz Szymczak-Gałkowski.

Częścią konferencji był panel poświęcony fakenewsom i dezinformacji, charakterystyce zjawiska i możliwościom przeciwdziałania m.in. przez weryfikację informacji w sieci.

Nowym prezesem Federacji Mediów Polskich na Wschodzie został wybrany Jerzy Wójcicki, redaktor naczelny „Słowa Polskiego” z Winnicy. Do Federacji przyjęto nowych członków z Ukrainy, Mołdawii i Rosji.

Przedstawiciele mediów polskich na Ukrainie, Litwie, Białorusi i Łotwie przyjęli statut Stowarzyszenia „Federacja mediów polskich na Wschodzie” i wybrali jego władze podczas konferencji w Senacie poświęconej polskim mediom na Wschodzie, która odbyła się 30 maja 2014 r.

źródło: senat.gov.pl

Dni Mołdawii w Szczecinie

W listopadzie ubiegłego roku uroczystie otwarto nowy konsulat honorowy w Szczecinie. Jest to już 16 konsulat honorowy. Uroczystość inauguracji, z udziałem ambasadora Republiki Mołdawii w Polsce Iurie Bodruga, odbyła się na Zamku Książąt Pomorskich. Nowym konsulem honorowym został pan Aleksander Łaskawer*.

■ Aleksander Adam Łaskawer, konsul honorowy Republiki Mołdawii w Szczecinie otwiera Dni Mołdawskie w Bussines Club

Rok później, po raz pierwszy w Szczecinie, odbyły się Dni Mołdawii w Bussines Club Szczecin, zorganizowane pod patronatem Konsulatu Republiki Mołdawii w Szczecinie. Wydarzenie to wsparła Ambasada Republiki Mołdawii w Polsce. Na szczecińskie święto Mołdawii przyjechał z Warszawy ambasador tego kraju Iurie Bodrug z osobami towarzyszącymi. Uderzeniem w dzwon przybyłych gości przywitał, prezes Kapituły Business Club Szczecin Bogumił Rogulski. Następnie główny organizator Dni – konsul honorowy Republiki Mołdawii Aleksander Adam Łaskawer zaprezentował program wieczoru i przekazał głos ambasadorowi Republiki Mołdawii panu Iurie Bodrug, który nawiązał do historii i tradycji Mołdawii z zakresu kultury, edukacji, biznesu i ustroju państwowego.

Dniom Mołdawii towarzyszyła przyjazna atmosfera, wspiana muzyka i śpiew. Był to występ solowy szczecińskiej artystki i skrzypaczki Marii Radoszewskiej. Ciekawym aspektem Dni Mołdawii była także prezentacja jednej z winnic Mołdawii (winnicy „Pascana”) połączona z degustacją ponad ośmiu rodzajów win. Atmosfera przyjaźni i gościnności mołdawsko-polskiej, smaczne wino i pyszne jedzenie z tradycyjnymi daniami mołdaw-

■ Ciekawym aspektem Dni Mołdawii była także prezentacja jednej z winnic Mołdawii połączona z degustacją

skimi zapewniło dobry nastrój. Wielu obecnych słuchając opowieści o tym pięknym kraju zadeklarowało chęć odwiedzenia tego małego, ale niezwykle gościnnego i ciekawego kraju. A przedstawiciele nauki wyrazili zainteresowanie współpracą akademicką, ludzie zaś biznesu zaciekała gospodarka tego kraju. W czasie Dni miało też miejsce wiele interesujących rozmów o kierunkach i możliwościach współpracy.

Dziękował i zegnał przybyłych główny organizator i pomysłodawca wydarzenia konsul honorowy Republiki Mołdawii Aleksander Adam Łaskawer. Powiedział m.in. „...z Dniami Kultury Mołdawskiej miałem nie mało pracy i wysiłku, ale zawsze warto wzbogacać społeczeństwo w nową kulturę i tradycję. Jest to niepisany obowiązek w prawie naturalnym dla każdego człowieka – dbać o rozwój społeczno-kulturalnych wydarzeń, którego częścią sami my jesteśmy. Ja mam ogromny zaszczyt i jestem niezwykle szczęśliwy, że miałem taką okazję historyczną – prowadzić obchody Dni Mołdawii po raz pierwszy w Szczecinie. Jest to ważny wkład wzbogacający kulturę miasta Szczecin, i nie tylko. Mam nadzieję, że ta tradycja obchodów Dni Mołdawii w Szczecinie stanie się jedną z ważnych wydarzeń rocznych w życiu kulturalnym Szczecina, a rozpoczęcie współpracy w dziedzinie kultury nauki i biznesu odegra ważną rolę w przyszłości dla obu krajów, tak dla Mołdawii jak i dla Polski. Niech się dzieje. Tak nam dopomóż Bóg”.

tekst i zdjęcia Leszek Wątróbski

* Konsul honorowy pan Aleksander Adam Łaskawer jest przedsiębiorcą z województwa Zachodniopomorskiego. Zajmuje się innowacyjnymi technologiami inżynierskimi w branży petrochemicznej. Jest też głównym dystrybutorem urządzeń do wydobycia ropy i gazu. Absolwent UKSW w Warszawie oraz rocznego programu AMD Europejskiej Akademii Dyplomacji w Warszawie o kierunku Służba Zagraniczna. Z Mołdawią łączy go współpraca gospodarcza i przyjazny kontakt z mołdawskimi kolegami. Jest Rotarianinem (Club Rotary International). Ma żonę i 3,5 letnią córkę.

Centrum Polskiej Kultury w Sorokach

W sobotę, 16 listopada 2019 roku miało miejsce otwarcie Centrum Polskiej Kultury w mołdawskim mieście Soroki. Co ważne, otwarcie Centrum odbyło się w trakcie obchodów 101. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości.

Wydarzenie to było możliwe dzięki staraniom społeczności polskiej w Sorokach, aktywnej postawie Ambasady RP w Kiszyniowie, a także dzięki ogromnej życzliwości, otwartości i pomocy władz miasta Soroki.

Na uroczystej imprezie byli obecni: Ambasador RP w Repu-

blice Mołdawii Bartłomiej Zdaniuk, Mer Miasta Soroki Lilia Pilipețchi, Dyrektor Domu Kultury Grigore Bucataru, Dyrektor Muzeum Historii i Etnografii w Sorokach Nicolae Bulat, przedstawiciele biznesu miasta Soroki oraz prezesi polonijnych stowarzyszeń z Białej, Styrzycy i Komratu.

Otwarcie miało charakter symboliczny, bowiem Centrum Polskiej Kultury funkcjonuje już od kwietnia 2019 roku, dzięki wsparciu Ambasady RP w Kiszyniowie, a dzięki dofinansowaniu Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” pod koniec roku dokonano remontu gabinetu polonistycznego, który oczekuje jeszcze na wyposażenie.

Pan Ambasador zwrócił się do Polonii: – Państwo byli tutaj zawsze. Natomiast to, że jest ta sala, ten gabinet języka polskiego – już wyremontowany, to podwójnie – to pozwala nam, Polakom, mieć wyraźny symbol obecności. Tu jest Dom Polaków. Ale jak wiemy dobrze, domy Polaków nigdy nie są zamknięte. Myślimy zawsze byli narodem otwartym. I u nas w Polsce, i tam gdzie musieliśmy się znaleźć. Taką mieliśmy historię, musieliśmy opuszczać nasz kraj, dlatego że byliśmy pod okupacją i trzeba było pojechać gdzieś indziej. I tak też Państwa przodko-

■ W gabinecie języka polskiego: Mer Miasta Soroki Lilia Pilipețchi, Ambasador RP Bartłomiej Zdaniuk, Prezes Związku Polaków w Sorokach Rodika Mlińska

wie znaleźli się tutaj, gdzie Polska sięgała, ale mimo wszystko Państwo się polskości nie wyrzekli. I za to bardzo dziękuję – powiedział Bartłomiej Zdaniuk.

Ceremonię otwarcia ośrodka urozmaicił koncert, zaprezentowany przez uczących się języka polskiego oraz zespoły mołdawskie: zespół wokalny „Bujorii”, zespół taneczny „Soroceanca” oraz zespół instrumentalny „Doina”.

Centrum odpowiada na rosnące w Sorokach zainteresowanie

językiem polskim i kulturą Polski. Od dwóch lat do tej miejscowości nad Dniestrem przyjeżdża nauczycielka języka polskiego skierowana przez ORPEG.

– Promocja języka polskiego i kultury polskiej będzie głównym zadaniem naszego Centrum – zaznaczyła Rodika Mlińska, Prezes Związku Polaków w Sorokach. – Mamy nadzieję, że zajęcia w gabinecie polonistycznym będą podnosić poziom nauczania języka polskiego wśród Polonii. Bar-

dzo chcemy, aby Centrum stał się miejscem spotkań Polaków w Sorokach oraz wszystkich, którzy kochają Polskę – powiedziała „Jutrzenka” Rodika Mlińska.

Redakcja pogratulowała Pani Prezes i ofiarowała stowarzyszeniu książki dla dzieci, ufundowane przez Bibliotekę Narodową w Warszawie, które pomogą w nauce języka i kultury polskiej.

Zdjęcia i tekst: **Marina Klipa**

Narodowe Święto Niepodległości oraz Forum Dobrych Praktyk 2019

Narodowe Święto Niepodległości obchodzone co roku w Polsce jest jedną z najważniejszych uroczystości państwowych. Towarzystwo Polskiej Kultury „Jasna Góra” również zorganizowało spotkanie świąteczne w Centrum Kultury Polskiej w Tyraspolu, do którego przyszło wiele osób – dzieci, młodzież i dorośli.

W pierwszej części programu odśpiewaliśmy hymn Polski poprzez transmisję online. Każdy z uczestników przyniósł ze sobą biało-czerwoną flagę. Była to niepowtarzalna atmosfera, w której czuło się jedność i siłę naszej diaspory w pielęgnowaniu polskiej kultury.

W drugiej części spotkania odbyło się Forum Dobrych Praktyk.

Program obejmował: wykład Andrzeja Kriwenki „Historia odzyskania niepodległości przez Polskę” z dyskusją i wymianą poglądów, prezentację filmową „Historia odzyskania niepodległości przez Polskę”, prezentację „Polska współczesna” oraz wymianę doświadczeń funkcjonowania Diaspory Polskiej i konkurs wiedzy o Polsce z nagrodami ufundowanymi przez Konsulat RP.

Podczas Forum zaprezentowane zostały narzędzia i metody pracy wykorzystywane w edukacji w Polsce i za granicą.

W wydarzeniu uczestniczyła Pani Konsul Joanna Bieńczyk, która osobiście pogratulowała wszystkim uczestnikom i wręczyła prezenty laureatom konkursu wiedzy o Polsce: Wasilijowi Juszynowi, Igorowi Gałatonowi i Janowi Pohrebnemu.

Forum Dobrych Praktyk pokazało, jak wiele nowych zadań jest przed nami w zdobywaniu wiedzy o Polsce i rozwoju naszego Towarzystwa. Projekt ten stał się nową formą inspiracji do dalszych działań na rzecz poznawania kultury, historii i tradycji polskich.

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2019 roku.

Alina Abramowa

Towarzystwo Kultury Polskiej „Jasna Góra” serdecznie dziękuje Ambasadzie RP w Kiszyniowie, Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”, Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska”, Ministerstwu Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Firmie Plastics-Moldova za systematyczną pomoc i wspieranie naszych tak ważnych i bogatych programów: edukacyjnych, kulturalnych, medycznych, społecznych i charytatywnych. Równocześnie dziękuje Panu Markowi Pantule, który jest honorowym członkiem naszego Towarzystwa, za długotrwałą, kreatywną pracę społeczną na rzecz naszej Diaspory.

W nadchodzącym 2020 roku wszystkim Państwu pragniemy złożyć najserdeczniejsze życzenia spokojnego, dobrego i szczęśliwego Nowego Roku!

Rok 2019 ogłoszony Rokiem Marii Szymanowskiej w Polsce. W grudniu br. przypada 230. rocznica urodzin pierwszej zawodowej pianistki i kompozytorki o europejskiej sławie i – jak napisano w uchwale Senatu – „niewątpliwie najwybitniejszej i najsukcesowniej działającej ambasadorki kultury polskiej w latach dwudziestych XIX wieku”.

MARIA SZYMANOWSKA МАРИЯ ШИМАНОВСКАЯ

Maria Szymanowska (z domu Wołowska), pianistka i kompozytorka. Urodzona 14 grudnia 1789 r. w Warszawie, zmarła 24 lipca 1831 r. w Petersburgu.

Uzdolnienia muzyczne ujawniła bardzo wcześnie – nie znając jeszcze nut, improwizowała na szpinecie i klawikordzie. W wieku ośmiu lat rozpoczęła regularną naukę muzyki pod kierunkiem Antoniego Lisowskiego, a następnie u Tomasza Gremma.

W 1810 roku Maria Wołowska odbyła pierwszą zagraniczną podróż do Paryża. Luigi Cherubini, dyrektor Konserwatorium Paryskiego, tak był urzeczony jej talentem, że zażądał pianistce swoją Fantazję. Po powrocie do kraju Maria Wołowska poślubiła Józefa Szymanowskiego, dzierżawcę dóbr otwockich pod Warszawą. W 1811 roku przyszły na świat bliźnięta – Romuald i Helena, rok później córka Cecylia. Małżeństwo nie było jednak udane – w 1820 roku para rozwiódła się za obopólną zgodą. Rozstanie z mężem – krok należący w tamtych czasach do rzadkości – było z jej strony bardzo odważną decyzją. Dla Szymanowskiego, tradycyjnego ziemianina, muzykowanie mogło być jedynie zajęciem wykonywanym dla przyjemności w domowym zaciszu. Nie akceptował aktywności żony, która dążyła do profesjonalizacji muzycznych zainteresowań. Po rozwodzie osiągnięcie zawodowej niezależności stało się dla Szymanowskiej nie tylko sposobem na realizację własnych ambicji, lecz także szansą na zapewnienie przyszłości dzieciom, które pozostały pod jej opieką.

Мария Шимановская, урожденная Волковская – пианистка и композитор. Родилась 14 декабря 1789 г. в Варшаве, умерла 24 июля 1831 г. в Санкт-Петербурге.

Музыкальные способности Мария проявила очень рано – еще не зная нот, импровизировала на шпинете и клавикорде. В возрасте восьми лет начала регулярно брать уроки у Антония Лисовского, а затем у Томаша Гремма.

В 1810 году Мария Волковская совершила свою первую зарубежную поездку в Париж.

Луиджи Керубини, директор Парижской консерватории, был настолько очарован талантом пианистки, что посвятил ей свою «Фантазию».

По возвращении Мария Волковская вышла замуж за Юзефа Шимановского, богатого помещика, владевшего землями в Отвоцке (под Варшавой). В 1811 году родила близнецов – Ромуальда и Елену, спустя год – дочь Целину. Однако брак не удался – в 1820 году супруги развелись по взаимному согласию. Расставание с мужем – шаг, редкий в то время, – было очень смелым решением с ее стороны.

Для Шимановского, обычного землевладельца, занятие музыкой могло означать только приятное домашнее времяпрепровождение. Он не одобрял деятельность своей жены, стремившейся профессионально заниматься музыкой. После развода достижение профессиональной независимости стало для Шимановской не только способом осуществления собственных амбиций, но и возможностью обеспечить будущее оставшихся под ее опекой детей. ▷

Po dwóch latach intensywnych ćwiczeń i doskonalenia techniki Szymanowska wystąpiła z koncertami w Petersburgu. Otrzymała wówczas prestiżowy tytuł „pierwszej fortepianistki” cesarskich – żony i matki cara Aleksandra I. W kolejnych latach koncertowała w największych miastach, między innymi w Berlinie, Rzymie czy Paryżu. Już pierwsze tournée okazało się sukcesem zarówno artystycznym, jak i finansowym. Równolegle komponowała miniatury fortepianowe, pieśni (także do utworów polskich poetów) czy tańce salonowe.

Poza Petersburgiem i Moskwą koncertowała w Kijowie, Tulczynie, Żytomierzu, Dubnie, Krzemieńcu i Lwowie. W połowie 1823 r. wyruszyła na podbój Europy Zachodniej. Występowała w Karlsbadzie, Marienbadzie, Dreźnie, Lipsku, Weimarze, Paryżu, Londynie i innych miastach europejskich.

Szymanowska w pełni zrealizowała swój plan, zostając pierwszą polską profesjonalną pianistką – oraz jedną z pierwszych w Europie. Obracała się wśród międzynarodowej śmietanki towarzyskiej, znała kilka języków. W Londynie jej gry słuchała rodzina królewska, a przy okazji występu w Marienbadzie poznała Johanna Wolfganga von Goethego, którego oczarowała talentem muzycznym i osobowością.

W marcu 1828 roku Maria Szymanowska zamieszkała na stałe w Petersburgu, poświęcając więcej czasu rodzinie. Rządziej koncertowała, ale udzielała prywatnych lekcji. Prowadzony przez nią salon przyciągał najważniejszych artystów i intelektualistów, stając się ważnym miejscem spotkań polskiej emigracji. Stałym gościem w jej domu był w tym czasie Adam Mickiewicz, który kilka lat później poślubił córkę kompozytorki, Celinę. Szymanowska nie dożyła jednak ich ślubu w 1834 roku. Zmarła przedwcześnie (w wieku czterdziestu dwóch lat) w 1831 roku podczas epidemii cholery panującej w Petersburgu.

Maria Szymanowska dysponowała rozległym repertuarem pianistycznym. Grała utwory Jana Sebastiana Bacha, Carla Philippa Emanuela Bacha, Wolfganga Amadeusza Mozarta, Carla Marii von Webera, Johanna Nepomuka Hummela, Johna Fielda, Augusta Alexandra Klengla, Ludwiga van Beethovena, Fryderyka Chopina oraz własne.

Maria Szymanowska pozostawiła po sobie ok. 120 utworów fortepianowych – wśród nich mazurki, polonezy, preludia, walce, marsze, nokturny, a także utwory wokalne do tekstów Mickiewicza, Szekspira, Cervantesa, Puszkina czy Niemcewicza.

Tworzona i wykonywana przez nią muzyka fascynowała m.in. Goethego, Schumana, Chopina, Glinkę, wywierając tym samym wpływ na sztukę europejską.

После двух лет интенсивных занятий и совершенствования техники Шимановская дала концерты в Санкт-Петербурге. Получила престижное в то время звание «первой пианистки Их Императорских Величеств» – жены и матери царя Александра I. В последующие годы Мария Шимановская гастролировала в крупнейших городах, включая Берлин, Рим и Париж. Уже первые концертные туры ознаменовались артистическим и финансовым успехом. Одновременно она сочиняла фортепианные миниатюры, песни (также к произведениям польских поэтов) и салонные танцы.

Помимо Санкт-Петербурга и Москвы, Шимановская давала концерты в Киеве, Тульчине, Житомире, Дубни, Кременце и Львове. В середине 1823 г. она отправилась покорять Западную Европу: выступала в Карлсбаде, Мариенбаде, Дрездене, Лейпциге, Веймар, Париже, Лондоне и др. европейских городах.

Шимановская полностью реализовала свой план, став первой польской профессиональной пианисткой и одной из первых в Европе. Она вращалась среди «сливки общества» из разных стран, знала несколько языков. В Лондоне играла для королевской семьи, а во время выступления в Мариенбаде познакомилась с Иоганном Вольфгангом фон Гёте, которого очаровала своим музыкальным талантом и индивидуальностью.

В марте 1828 году Мария Шимановская навсегда переехала в Петербург, посвящая много времени своей семье. Она реже выступала с концертами, однако давала частные уроки. Её салон привлекал самых известных художников и интеллектуалов, став важным местом встреч для польских эмигрантов. Адам Мицкевич был постоянным гостем у неё дома, а через несколько лет женился на её дочери Целине. Однако Шимановская не дожила до их свадьбы в 1834 году. Она умерла преждевременно (в возрасте сорока двух лет) в 1831 году во время эпидемии холеры в Санкт-Петербурге.

Мария Шимановская обладала богатым репертуаром: она исполняла пьесы Иоганна Себастьяна Баха, Карла Филиппа Эммануила Баха, Вольфганга Амадея Моцарта, Карла Мари фон Вебера, Иоганна Непомука Хаммела, Джона Филда, Августа Александра Кленгеля, Людвиг ван Бетховена, Фридриха Шопена и свои собственные.

Мария Шимановская оставила около 120 фортепианных произведений – среди них mazurki, polonezy, preludia, walce, marsze, nokturny, a także wokalne произведения на тексты Мицкевича, Шекспира, Сервантеса, Пушкина и Немцевича.

Музыка, которую она создавала и исполняла, восхищала Гёте, Шумана, Шопена, Глинку и других, оказывая тем самым влияние на европейское искусство.

źródło: culture.pl

tłum. z j. polskiego Swietłana Crojta

KONKURS HISTORYCZNY PATRIA NOSTRA

edycja światowa

Konkurs jest skierowany do młodzieży polskiej i polonijnej w wieku 12-19 lat mieszkającej poza granicami Polski

Organizator:
Fundacja Konkursu Historycznego PATRIA NOSTRA

Celem konkursu jest propagowanie historii Polski, krzewienie wartości i postaw patriotycznych, etyki chrześcijańskiej, integracja i tworzenie poczucia wspólnoty wśród młodych Polaków.

Uczestnikiem konkursu powinna być 3-osobowa drużyna uczniowska pod opieką nauczyciela lub osoby dorosłej. Uczestnicy konkursu są zgłaszani do konkursu przez szkoły lub przez inne instytucje.

Zadanie konkursowe polega na wykonaniu filmu lub ani-

macji komputerowej dotyczącej jednego z najważniejszych wydarzeń historycznych, które miały miejsce w okresie konkretnego tygodnia.

Maksymalny czas pracy konkursowej wynosi:

-- 30 sekund w przypadku dla prac wykonanych techniką ANIMACJI,

-- 45 sekund w przypadku dla prac wykonanych techniką FILMU.

Uczestnicy konkursu będą mogli samodzielnie wybrać do realizacji 1 z 7 dostępnych tematów. Uczestnicy konkursu mogą realizować własny

temat pracy konkursowej. Temat własny musi być pozytywnie zaopiniowany przez organizatora.

Dla uczestników konkursu przewidziane są **liczne nagrody**, które będą ufundowane przez partnerów i sponsorów. **Nagrodą główną** dla najlepszych drużyn będzie wycieczka do Warszawy na Galę Finałową konkursu w maju 2020 roku. W ramach dotychczasowych konkursów zostały zrealizowane wycieczki do Polski dla ponad 200 uczniów i nauczycieli.

www.konkurs-patryanostra.pl

Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej informuje, że w roku 2020 nie będzie organizowała kursu języka i kultury polskiej w okresie zimowym.

Nabór do **Letnich kursów języka i kultury polskiej 2020** rozpocznie się już na początku 2020 roku. Na stronie NAWA (www.nawa.gov.pl) niebawem znajdzie się regulamin Letnich kursów języka i kultury polskiej 2020, do zapoznania się z którym zachęcamy Państwa i potencjalnie zainteresowanych tym programem studentów, a także lektorów-cudzoziemców nauczających języka polskiego na zagranicznych uczelniach.

Więcej informacji na stronie internetowej www.nawa.gov.pl

В Комрате прошел творческий конкурс «Человеческая судьба – Анна Герман»

23 ноября 2019 г. в Доме культуры в Комрате уже во второй раз состоялся конкурс песен из репертуара известной польской и советской певицы Анны Герман. Мероприятие собрало юных конкурсантов из Гагаузии и других регионов республики.

Организатором конкурса выступила польская община Гагаузии, а музыкальным продюсером – Валерий Василиогло. Председатель общины Людмила Волевич выразила надежду, что со временем конкурс приобретет международный формат.

Участников и гостей конкурса приветствовал посол Республики Польша Бартоломей Зданюк. Посол выразил благодарность комратчанам, которые пришли на концерт, несмотря на плохую погоду. – Анна Герман ушла из жизни более 35 лет назад. Но мы по-прежнему обращаемся к ее творческому наследию, потому что она пела о судьбе целого поколения, поколения наших отцов, – сказал посол.

Приветствия участникам конкурса от башкана Гагаузии передала заместитель председателя исполнительного комитета Олеся Танасогло.

На мероприятии присутствовали также начальник Главного управления внешних связей АТО Виталий Влах, мэр города Комрат Сергей Анастасов, мэр села Вишневка Кантемирского района Ольга Пак, представители польской диаспоры из Бельц и Кишинева.

В песенном конкурсе приняли участие 17 исполнителей. В жюри, которое возглавила супруга посла Александра Ника-Зданюк, вошли преподаватели вокала и польского языка. По-

В субботу, 23 listopada 2019 r. w Komracie odbył się II konkurs na najlepsze wykonanie piosenek z repertuaru Anny German, w którym brała udział młodzież z Gagauzji i innych regionów Mołdawii – razem 17 osób. Imprezę zaszczylili swoją obecnością: Ambasador RP w Republice Mołdawii Bartłomiej Zdaniuk z Małżonką, władze Gagauzji, miasta Komrat i wsi Wiśniowka.

– Konkurs „Człowieczy los – Anna German” przeznaczony jest dla młodych ludzi zafascynowanych dobrą piosenką z wartościowym tekstem. Zainteresowanie konkursem jest duże, mamy nadzieję, że wkrótce konkurs ten będzie miał rangę międzynarodowego – powiedziała „Jutrzence” Ludmiła Wolewicz, prezes Stowarzyszenia Polaków Gagauzji, które było organizatorem konkursu. Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu RP nad Polonią i Polakami za granicą.

Wyniki II konkursu piosenki CZŁOWIECZY LOS – ANNA GERMAN

Piosenka w języku polskim:

- 1 miejsce – nie przyznano
- 2 miejsce – **Milena Kaczurka** (Bielce)
- 3 miejsce – **Svetlana Ianul** (wieś Cișmichioi)

Piosenka w języku rosyjskim:

- 1 miejsce **ex aequo**:
– **Olga Capsamun** (wieś Ferapontievca)
– **trio: Ivan Babov, Serghei Ivanov, Serghei Todorov** (Komrat)
- 2 miejsce – **Victoria Arnaut** (wieś Baurci)
- 3 miejsce – **Maria Col** (Ceadîr-Lunga)

сле двухчасового музыкального состязания жюри озвучило свое решение. В первую очередь принимались во внимание «артистизм и художественный образ, показанный исполнителем».

Среди исполнителей песен Анны Герман на польском языке было решено не присуждать первое место. Второе место заняла Милена Качурка из Польского дома в Бельцах за исполнение песни «Bal u Posejdona», третье место – Светлана Янул из села Чишмикиой – за песню «Greckie wino».

Среди исполнителей песен Анны Герман на русском языке жюри определило два первых места. Первое место за исполне-

ние песни «Не спеши» присудили Ольге Капсамун из села Феропонтьевка и трио из комратского колледжа в составе: Иван Бабов, Сергей Иванов и Сергей Тодоров за песню «Эхо любви». Второе место заняла Виктория Арнаут из села Баурчи, исполнившая песню «Белая черемуха», третье место – Мария Кол, воспитанница Центра детского творчества из Чадыр-Лунги за песню «Сумерки».

– По итогам конкурса четырех исполнителей организаторы пригласят в Польшу на музыкальный фестиваль в г. Торунь, – пообещала Людмила Волевич, председатель польской общины Гагаузии. (jk)

„Styrczańskie dzwoneczki” z Mołdawii w Woli Skromowskiej

Na zaproszenie Szkoły Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Woli Skromowskiej zespół „Styrczańskie Dzwoneczki” z Mołdawii spędził jesienne wakacyjne dni w kręgu przyjaciół z Polski.

Niespełna dwa lata temu Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Woli Skromowskiej gościła grupę dzieci, młodzieży i dorosłych z Mołdawii. Byli to członkowie zespołu „Styrczańskie Dzwoneczki”.

W dniach 27-31 października br. uczniowie Szkoły Podstawowej po raz kolejny mieli możliwość poznania i integracji z dziećmi i młodzieżą z Mołdawii. Inicjatorem i pomysłodawcą spotkania był Dyrektor Szkoły Paweł Dobek. W samą zaś realizację przedsięwzięcia zaangażowali się nauczyciele i rodzice ze Szkoły Podstawowej w Woli

Skromowskiej oraz Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich. Koordynatorem wyjazdu ze strony mołdawskiej była Prezes Stowarzyszenia „Styrczańskie Dzwoneczki” i kierownik zespołu Lilia Górka.

Tym razem do Woli Skromowskiej przybyła znacznie mniej liczna grupa – 27 osób. Następnego dnia po przyjeździe członkowie zespołu uczestniczyli w zajęciach lekcyjnych, a po południu udali się do sali gimnastycznej, gdzie wspólnie z uczniami Szkoły Podstawowej brali udział w zabawach integracyjnych.

W godzinach wieczornych natomiast członkinie Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich w swojej siedzibie ugościły gości smaczną polską kolacją, której degustacja nastąpiła podczas części oficjalnej wieczornego spotkania. Jego główną atrakcją był koncert polonijnego zespołu „Styrczańskie dzwoneczki”, podczas którego zaprezentowano polskie i mołdawskie pieśni i tańce.

Kolejne dni upłynęły na zwiedzaniu Lublina i Zamościa, a także muzeów w Kocku, Kozłowie, Woli Gułowskiej oraz Woli Okrzejskiej.

Goście z Mołdawii, po kilku nocach spędzonych w domach uczniów i członkiń Stowarzyszenia Gospodyń Wiejskich, w ramach podziękowań dla gospodarzy zaprezentowali ponownie swój koncert. Wyrazom uznania, podziękowaniom dla artystów oraz koordynatorki Lilii Górskiej nie było końca.

Obie strony wyraziły chęć współpracy i nadzieję, że ta wizyta przyczyni się do pogłębienia więzi między Mołdawią a Polską, poznania kultur, tradycji, zwyczajów, zaowocuje trwałymi znajomościami.

na podstawie www.wolaszkola.pl

Spotkania andrzejkowe Koła Młodych Dziennikarzy

Kiszyniów

Andrzejki – na czym to święto polega? Jakie są najbardziej popularne wróżby? Tego wszystkiego młodzież z kiszyniowskiego Koła Dziennikarzy „Polonia” dowiedziała się podczas spotkania andrzejkowego.

■ Wróżenie z butów

■ Czy wiecie, dlaczego ustawiamy buty od ściany w stronę drzwi? Ta osoba, której but jako pierwszy przekroczy próg, pierwsza weźmie ślub!

Fot. Swietlana Laptiacru

■ Tradycyjne lanie wosku polega na przelewaniu gorącego wosku przez dziurkę od klucza, a następnie...

Głodiany

...na interpretowaniu jego kształtu bądź też jego cienia, który rzuca na ścianę

Fot. Daria Rośca

Członkowie Koła Młodych Dziennikarzy, które działa przy Liceum Ogólnokształcącym im. L. Tolstoja w miejscowości Głodiany, nadal zapoznają się z kulturą i tradycjami Polski. W dniu 29 listopada tu również odbyło się spotkanie andrzejkowe.

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

Cztery noworoczne święta pojawiły się w Mołdawii nie dlatego, że żyje się tu wspaniale

Mołdawia to kraj prawosławny, lecz współlistnieje w nim wiele kultur. Świętuje się tu z równym rozmachem i katolickie Boże Narodzenie – 25 grudnia, i prawosławne – 7 stycznia. A Nowy Rok wita się tu w noc z 31 grudnia na 1 stycznia, przy czym dwa razy: po raz pierwszy zgodnie z czasem moskiewskim, a po godzinie – z miejscowym.

Jeszcze 30 lat temu w Mołdawii, jak we wszystkich republikach ZSRR, najbardziej oczekiwanym świętem był Nowy Rok. Święto było krótkie, ale najbardziej radosne i barwne w całym roku. Boże Narodzenie zgodne ze starym kalendarzem (7 stycznia), uważano za święto religijne. W miastach go nie celebrowano. Lecz nie było w Mołdawii wsi, w której nie przestrzegano by cerkiewnych obrzędów i obyczajów. Boże Narodzenie we wsiach obchodzono hucznie: liturgia w cerkwi, zastawione stoły, kolędy, chodzenie w gości.

Państwo, o którym mowa, już nie istnieje. Wszystko się zmieniło. Z Mołdawii wyjechały trzy miliony obywateli... Wioski opustoszały. Tradycje zaczęły znikać, ponieważ nie było komu ich kultywować. Przestały istnieć rodowe klany. Rodziny są rozbite, rozproszone po całym świecie. Między innymi po Zachodzie.

Moda na świętowanie Bożego Narodzenia 25 grudnia pojawiła się w Mołdawii właśnie stamtąd i została uprawomocniona przez władze w roku 2013. I tak oto mieszkańcy Mołdawii mają cztery święta noworoczne. Ci, którzy zostali w kraju nie kłócą się o daty, wygodne dla wszystkich kategorii obywateli. Teraz każdy świętuje, jak chce. Jedni zgodnie ze starą tradycją, drudzy – z nowymi realiami, trzeci – zgodnie z zasadami, a pozostali – z przekonaniami.

Czy ktokolwiek może rozwiązać ten problem? Nikt. I nawet jeśli coś się zmieni i Mołdawia zyska stabilizację, to będzie to już inny kraj z odmienną mentalnością, innym

zestawem etnicznym. Tradycje, niestety, nie powrócą, one kształtują się w narodzie wiekami.

A gdyby tak spróbować zrekonstruować, zachować, złożyć z kawałków te tradycje, które jeszcze przetrwały w naszym kraju? Na podstawie osobistych doświadczeń, zwyczajów własnej rodziny.

Wszak Nowy Rok to święto wspólne dla wszystkich. Nie bacząc na to, że świętuje się w różnych krajach, zgodnie z obyczajami danego narodu, zawsze wiąże się z nim atmosfera pełna radości i nadziei. Popatrzmy i my w przyszłość, w oczekiwaniu czegoś lepszego.

Wesołych Świąt i szczęśliwego Nowego Roku (lub szczęśliwego Nowego Roku i Wesołych Świąt), drodzy mieszkańcy Mołdawii!

Nataliia Pityn,
Bielce

Chyba jestem chory.
Łamie mnie w kościach. Nie mam apetytu. Nie chce mi się polować na myszy. Muszę pójść do lekarza. Mam nadzieję, że to nic poważnego.

SŁOWNIK / СЛОВАРЬ

chyba	кажется
jestem chory	я болен
łamie w kościach	ломит кости
polować	охотиться
muszę pójść	мне нужно пойти
lekarz	врач
mam nadzieję	я надеюсь
nic poważnego	ничего серьезного

ĆWICZENIE / УПРАЖНЕНИЕ

Proszę przetłumaczyć na język rosyjski:
Переведите на русский язык:

- 1. Musi pan zmierzyć temperaturę.
- 2. Trzeba natychmiast jechać do szpitala.
- 3. Nie wolno się martwić. Wszystko będzie dobrze.
- 4. Trzeba zdrowo się odżywiać.
- 5. Musimy zadzwonić po pogotowie ratunkowe.

KLUB MĄDREJ SÓWKI

Zagadka - kolorowanka

Już słychać kolędy,
drzewka pachną wokół...
Pora na kolację,
najważniejszą w roku.

Odpowiedzi prosimy wysyłać na adres redakcja.jutrzienka@gmail.com
Pod koniec roku wśród najaktywniejszych uczestników Klubu Mądrej Sówki będą rozlosowane nagrody!

Rubrykę przygotowali członkowie Koła Młodych Dziennikarzy „Polonia” z Głodian

CZYTAJMY NA GŁOŚ

Wiersze o zimie to doskonała propozycja dla dorosłych, jak i dzieci. Zima odmienia świat w sposób iście bajeczny. Podziwiana zza szyby lub w otoczeniu natury zima zachwyca. Piękno zimy opisać mogą chyba tylko poeci!

Jan Brzechwa

ZIMA

Niebo błękitniało, niebo owdowiało,
Owdowiały błękit białym śniegiem spadł,
Co się nagle stało, że tak białe, białe,
Pod nogami mymi zaszeleścił świat?

Włożę lisią czapę, przypnę lisi ogon,
Zmyślę wszystkie ślady, zmiotę śnieżny kurz,
Pójdę sobie drogą, pójdę bez nikogo
I do ciebie nigdy nie powrócę już.

Adres do korespondencji:

Czasopismo „Jutrzenka”
skr. poczt. 983
MD-3101 Bălți
MOLDOVA

e-mail:

redakcja.jutrzenka@gmail.com

Nasza strona w internecie:
www.jutrzenka.md

Redaktor naczelna

Helena Usowa

Redaktor techniczny

Stefan Ladryk

Zespół redakcyjny:

Wanda Burek

Tadeusz Gaydamowicz

Ałła Klimowicz

Zofia Nieczaj

Lucyna Otwinowska

Sławomir Pietrzak

Anna Plutecka

Elena Pumnea

Tatiana Zalewska

Współpraca:

Natalia Barwicka

Anna Dubiel

Mirosław Horyn

Marina Klipa

Władysław Ławski

Ruslan Misak

Aleksandra Niculeac

Redaktor strony internetowej

Małgorzata Kuryłowa

Druk:

Logo-Design

ISSN 1857-324X

9 771857 324007

Традиции Нового года в Польше

В ночь с 31 декабря на 1 января в Польше отмечают Новый год, но называется он иначе – День святого Сильвестра.

Почему Сильвестр? Согласно легенде, в 314 году нашей эры Святой Сильвестр изловил ветхозаветное чудовище – морского змея Левиафана. В католической среде считалось, что в 1000 году этот библейский монстр вырвется на свободу и тогда наступит конец света. Однако, стараниями Святого Сильвестра этого не произошло, и новогодняя ночь стала праздником, который так и остался в истории «Сильвестром», а 31 декабря – днем поминовения Сильвестра I.

Итак, главный семейный праздник уже позади – Рождество в католической Польше отмечается в ночь с 24 на 25 декабря и имеет множество традиций и обрядов. А вот что касается Дня святого Сильвестра – здесь главной традицией является то, что поляки стараются встречать его не только в кругу семьи, но и с друзьями. Поэтому очень часто вместе идут в рестораны, клубы или приглашают друзей к себе домой.

День первого января проходит всегда очень лениво. Второго все выходят на работу, поэтому нужно набраться сил и восстановиться после ночного гуляния. Кстати говоря, на праздник Сильвестра в центре Варшавы всегда очень красиво илюдно.

С этим днем связано множество старинных примет. Так, в предновогодний день нельзя убирать в доме, чтобы «не вымести счастье». Заботы поляков в этот день в основном связаны с наполнением холодильника, чтобы достаток в еде был весь год. **«Яки sylwester, taki cały rok»**, – говорят в Польше.

Как узнать, будет ли будущий год благоприятным во всех отношениях? Очень просто! Надо посмотреть в новогоднюю ночь на небо. Если на нем будут яркие звезды, а утром на безоблачном небе появятся лучи солнца, вас ждет прекрасный год. Польские пословицы гласят: **«Jak Nowy Rok jasny i chłodny – cały roczek pogodny i płodny»** («Если Новый год ясный и холодный – весь год будет погожий и урожайный»), **«Gdy w Nowy Rok w nosy jasno – będzie w gumnach ciasno»** («Если в новогоднюю ночь ясно – будет в овине тесно»).

Желаем всем нашим читателям волшебной новогодней ночи и счастливого Нового 2020 года! Пусть будет тесно в ваших закромах и ясно на небе!

Рączek na... Sylwestra

В противовес до шwiątecznego, sylwestrowe i noworoczne menu nie jest ściśle sprecyzowane. Tradycja serwowania w tę noc konkretnych potraw nie jest tak silnie zakorzeniona, jak wigilijny zwyczaj. Dlatego w Sylwestra każdy je to, na co akurat ma ochotę.

Suto zastawiony stół miał zapewnić dostatek na cały nowy rok. Jednak nie tylko mnogość jadła i napitków (i ciągłe raczenie się smakołykami) miało przynieść szczęście świętującym. Szczęście przynosi także... okrągłe naczynia.

Ich kształt symbolizuje zamknięty cykl. W tym samym miejscu, w którym coś się kończy, coś innego się zaczyna – jak w kalendarzu. Najlepiej też, by znalazły się na nich okrągłe dania. Do zamknięcia magicznego kręgu przez lata podchodzono bardzo poważnie, stąd w Sylwestra nie mogło zabraknąć okrągłych wypieków – np. rączków.

Пончик на... НОВЫЙ ГОД

В отличие от рождественского, для составления меню новогоднего не существует строгих правил. Традиция подачи конкретных блюд в эту ночь не так глубоко укоренилась, как обычай в канун Рождества. Поэтому в канун Нового года каждый ест то, что пожелает.

Богато накрытый стол должен был обеспечить достаток на весь наступающий год. Однако не только многообразие яств и напитков, а также постоянная возможность наслаждаться лакомствами должны были принести празднующим счастье. Приносит его и... посуда округлой формы, символизирующая замкнутый цикл. Там, где что-то одно заканчивается, начинается что-то другое, подобно календарю. Лучше всего, если на такой посуде будут поданы и кушанья в форме круга. Замкнутый магический круг на протяжении многих лет воспринимался очень серьезно, поэтому в канун Нового года обязательно присутствовала выпечка округлой формы, например, пончики.

Sylwestrowe ciasteczka z wróżbą

W tych ciasteczkach najbardziej liczy się wnętrze. Może być życzeniem, przepowiednią, zabawnym zadaniem do wykonania podczas sylwestrowej zabawy, albo mądrą sentencją do zapamiętania na nowy rok. Ciasteczka z wróżbą i migdałową niespodzianką w środku będą świetnym urozmaicheniem imprezy.

- 1,5 szklanki mąki • 3 jajka • łyżka oliwy
- 3 czubate łyżki cukru pudru
- łyżeczka cukru waniliowego • szczypta soli
- migdały bez skórki • karteczki z wróżbami

Mąkę, jajka, cukier, oliwę i sól zagnieć na jednolite ciasto. Posyp stół mąką i rozwałkuj ciasto. Sekret tych ciasteczek polega na jak najcieńszym rozwałkowaniu ciasta. Powycinaj szklanką krążki. Na każdym połóż jeden migdał i ciasno zwinięty w rulonik karteczkę z napisaną wróżbą.

Złóż krążek jak pierożka i zlepij dokładnie brzegi. Rogi zagnij do siebie, aby powstał charakterystyczny kształt ciastka. Ułożone na blasze ciasteczka posmaruj roztrzepanym białkiem. Piecz 15-20 minut w temperaturze 180°C.

źródło: www.kobieta.dziennik.pl

W ŚRODKU
NASZ
DODATEK

